

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА,

зала № 5

5 май 2016 г. 14.00-15.40 ч.

протокол от Работна среща на ръководството на Министерството на образованието и науката и представители на Асоциацията на професионалните географи и регионалисти
(протоколът е съставен по предоставен звуков запис и е с частични стилови редакции и смислови обобщения, които не променят съдържателната същност на проведената Работна среща)

на срещата присъстват:

Меглена Кунева – министър на образованието и науката,

Диян Стаматов – заместник-министър на образованието и науката,

Евгения Костадинова - директор на дирекция „Образователни програми и образователно съдържание“,

Марин Русев – председател на Асоциацията на професионалните географи и регионалисти,

Константин Янков – председател на общинския координационен съвет на СБУ – Бургас,
учител по география в СОУ „Димчо Дебелянов“ – Бургас,

Галина Ганева - учител по география в СОУ „Никола Войводов“ – Враца.

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Добре дошли! Това не е вашата първа среща с министър в рамките на две години. Виждали сте се и с проф. Танев. Имам пълна справка – институционалната памет на Министерството работи за броя на проведените срещи и за нещата, които сте разглеждали.

Предлагам срещата да протече по следния начин: първо да ви кажа с няколко думи какво сме направили по интересуващите ви проблеми. Нека за протокола да си повторим какво сме успели да направим и да импорирате като ваши тези, да видим как работим ползотворно отгук нататък в екип. Вашият предмет, вие го знаете добре, е един от предметите с увеличен брой часове на преподаване. Моите колеги ми направиха справка, че това са 24 часа увеличен общ брой часове в целия курс на обучение до 10 клас, както е било винаги. Разбира се, ние сме с нов закон, с нови програми, с нови учебници и това сигурно си има своя кръг от въпроси, които подчертавам неколкократно са били обсъждани с вас.

За мен смисълът от тези срещи е да затваряме теми. Да решим по кои от нещата сме се споразумели, кои можем да решим и да се съгласим, че не се съгласяваме с една част от темите, но ги връщаме отново тогава, когато можем да ги решим. Т.е. ако по някои неща не сме съгласни, слагаме срок, в който отново да се върнем към тях, но си казваме тук в този момент решение по този въпрос, което да е постигано на пълно съгласие помежду ни, не можем да намерим. Смятам, че така е честно. Изобщо, когато се водят преговори, се работи така.

Няма как по всички въпроси да имаме пълно съгласие. Не защото сме от различни страни, а става въпрос за възможности. Вие защитавате позицията на вашия професионализъм, в който не се съмнявам, на вашия професионален интерес, а ние трябва да направим общия баланс, да видим общата картина. Така че ще ви моля, от страна на министерството имате добро разбиране и в лицето на зам.-министър Стаматов и в лицето на г-жа Костадинова и в мое. Имате разбиране и подкрепа и ще ви моля да отвърнете със същото.

Сигурно знаете, господин Стаматов е биолог и е преподавател по биология. Не сме направили среща с биолозите, но те са едни от страдащите. Въпреки че биологията и точните науки във висшето образование са приоритетни специалности вече от тази година, ние всъщност не сме го подкрепили, не сме го срещнали с подобна подкрепа в училищното образование. Те имат даже намаление на часовете.

Казвам ви го просто, за да имате представа за цялата картина. Моля ви погледнете първо целия закон, а не само преподаването по география. Вижте възможностите в

предприемачество, в извънкласните форми на обучение, вижте цялата картина и погледнете как продължава по-нататък във висшето образование. Защото всички ние сме част от общото разбиране за образование в България. Да, някои от децата сигурно няма да продължат с висше образование, но някои ще продължат. Ние трябва да знаем накъде върви държавата, какво даваме на тези деца, за да може да се изпълни голямата картина, крайната картина, която минава през всяка една образователна степен и дай Боже да стигнем до момента, в който ще има наистина учене през целия живот, където много, много неща ще бъдат различни и ще има повече възможност за преподаване за много специалности.

Другата голяма тема е обучението на учителите, които започват 5 клас. Изобщо квалификацията на учителите специално в 5 клас и фокус-групите, които ние направихме за преподаването в 5 клас при сегашното ситуация с учебниците. Това са нещата. Няма да е прекалено да кажа, че промяна в броя на учебни часове на този етап не обмисляме. Така е направен балансът. Разпределението биология, география, история, литература. Ако дръпнем конеца в едната посока, се срива цялата постройка. Така че, дайте да говорим върху нещата, които са възможни във времето и как можем да уплътним. Предметът е безспорно много важен, фундаментален. Как можем да уплътним присъствието на този предмет не само в нещо, което носи неговото име. Т.е. как да направим тази интердисциплинарност, която е красотата на съвременното образование, как можем да я направим жизнеспособна през вашето участие.

Това са моите предложения. Аз ще остана до 14,30. След това имам следваща среща. Моите колеги са в пълна готовност да обсъждат това, което още можем да променяме и да направим планове за в бъдеще. Тази година не е нито първата, нито последната, в която се работи по тези и много други теми.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Първо бих искал да изразя от името на географската общност огромно задоволство, че имаме възможност за директен контакт.

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Винаги разчитайте!

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Най-вероятно нашите изказвания ще завършват с това, че дотук това е нещо много спорно, неосъществено е като потенциал. Ние създадохме асоциацията преди две години именно заради това, че не ни харесваше моделът, по който общуваха учители и министерство. Решихме, че можем да бъдем в полза на това ехото да се връща обратно и да може да бъдат чувани и учителите.

Но това, което и до днешния момент продължава да се практикува от страна на представители на министерството, е следното: чува се някакъв глас, след което (предполагам Вие вече сте чували какво означава „придворни учители“)... Чува се нещо, казва се нещо, а човекът, който отговаря за нашата наука в министерството, събира определени хора. С тях той изяснява ситуацията по свое усмотрение. Това са хора, които ние смятаме за много добри специалисти и действително има защо да бъдат повикани. Но обстановката, в която те се ангажират с мнението си, е обвързана. Ако се съгласиш с това, което е редно според представителите на министерството, оттук нататък вероятно ще можеш да участваш в проверки на олимпиади, на матури...

За справка мога да дам Пловдив, от който на тези мероприятия непрекъснато в София идват едни и същи хора. При положение, че годишно се подават 20, 30, 50 различни молби за участие – така както е по процедурата. Който желае, нека да подаде. Но всъщност 3-4 лица са едни и същи в продължение на 10-15 години. Предполагам, че се сещате какво е мнението, отношението и напрежението, което се създава сред останалите колеги, които не виждат възможност да участват.

Ние предполагахме, че това е модел изключително остарял като подход. Основното ни искане, освен чисто прагматичните неща, заради които непрекъснато общуваме, основният проблем е комуникацията. Ние искаме да се смени начинът, по който се комуникира. Ние искаме реално да се участва.

Това е организация, структурна организация на общност в страната, която има потенциал от около 6-7 хиляди души. Около 1500 участват в асоциацията, а има и други, които представляват географията у нас. Имаме 28 регионални клона, което е много голям успех за две години. Организирахме няколко пресконференции, символични и несимволични протести. Знаехме, че предстоят много тежки промени и неслучайно, преди да се започне с тях, ние се опитахме да учредим организация, която наистина да участва реално. Организирахме и протест пред МОН. Мисля, че не всяка преподавателска гилдия в България успя да събере 4 хиляди и 300 подписа. Внесохме конкретни предложения. Ще дадем много примери....

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Да, аз съм запозната, знам колко са внесени, колко приети. Винаги разчитайте... за тези предложения...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ...но има много тежки примери за неразбиране. Можем да определим ситуацията като пропуснати ползи. И предишните представители на Министерството също казваха: „Дотук каквото е станало, станало. Проявете разбиране, ние не можем да променим нищо назад, дайте да видим сега какво може да се направи“. Ние подаваме предложения, след което ги виждаме в абсолютно същия вид, в който са заложени, без нищо съществено да се е променило. Има само частични, малки промени. Те са бутафорни, но дават на представителите на Министерството възможност да кажат „Ние се срещаме, ние обсъждаме, ние променяме...“. Но не е така.

Давам ви пример – климатограма, само един пример. Те са над 50-60 типични примера, за които не сме чути. И не сме чути не от 2012 или 2014 г.. Ние географите не сме чувани в продължение на десетилетие, въпреки че много хора преди нас се опитваха да направят такава връзка.

Климатограма за 5 клас – почти в началото, още преди децата да са учили проценти, преди да са учили рационални числа (*отрицателни числа*)...

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Да, да запозната съм.. в коя среща беше...

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Примерът го повтаряте на всяка среща..той е популярен...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... мисля, че това е най-важният пример, разбира се можем да дадем и други, но това е най-важният пример за пропуснатите ползи, защото вече влезе като нормативно изискване, като документ и няма как да се върне ...

Каква е нашата задача – ние искаме да направим децата да отиват и да се връщат победители от това училище... Кажете ми кому е нужно, детето на всяка цена в 5 клас да „знае схема на пасатите“? Аз съм доцент по география на 55 г. и ми е трудно да я възпроизведа. Моряци ли ще стават?

Въпросът ни е „защо не се чува това, което предлагаме?“. А ние предлагаме - имаше реални неща, които предлагаме – и климатограма и соленост (*соли в химията !!!*)... и пазарно стопанство и др. Кому е нужно пазарно стопанство? На детето! Защо? На тази възраст то може да си представя само домати и чушки на кварталния пазар.

Разберете ни. Ние искаме просто да облекчим труда на децата. Не става въпрос само за часове. Въпреки че, ако 5 от 12-те цели, които сте заложили в Закона се обвързват с географията, за нас е непонятно защо само 5 % от обучението в средното училище на България са свързани с география?

Разбира се, можете да дадете много примери, ние ще се вероятно ще се съгласим с тях, за интердисциплинарни предмети. Но самите интердисциплинарни предмети, които възприехте от стария закон, не ги променихте, нали за *закон* става въпрос? Наистина ли само историята е тази, която обяснява на децата цивилизациите? Само и единствено! Наистина ли само биологията дава единствените възможности да осмислим човешкото здраве? Наистина ли само химията е тази, която разказва какво е екология? На пръв поглед – не е какво толкова важно. От друга страна, чисто прагматично, когато географът тръгне да участва в проект за екопътеки например, тогава директор може да каже: „Това е за химици. Разберете ме, колеги.“ Те са еко-, но са пътеки! Все *някъде* ще се разхождат тези деца.

Тъй като сте притеснени с времето, вероятно днес ще докоснем само един промил от проблематиката. Искаме да Ви представим конкретни груби неща, които се случват. Искаме абсолютна промяна на отношението към географската гилдия от страна на представители на министерството. Не е допустимо да се напишат толкова много писма и да има само един официален отговор! Нали все пак администрацията повелява правила. Ние предлагаме нещо, а на нас ни се казва */перифразирам/*: „Ние смятаме, че сме прави“. (показва се прессъобщението на МОН, подписано от министър Танев – 20 януари 2016 г.) „Ще си направим външно оценяване и ще го докажем“.

Не е това начинът ... да климатограмата много се повтаря като пример. Но тя е едно от нещата, които унищожават географията още в 5 клас. Ние искаме нашите деца да учат климатограма в 8 клас.

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): ... това е едно понятие...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... но кому е нужно в 5 клас? Ние настояваме да е в осми клас. Защо трудни неща като: отрицателно число, средното аритметично с отрицателни рационални числа, защо да не се изучават в 8 клас, когато децата са вече готови?

Защо трябва детето да се връща у дома смачкано? Много са вече децата, които изпадат в чувство на такова безпокойство. Не им се прибира у дома, защото не могат да обяснят защо не са победители още от 5 клас. В географията, независимо от другите чисто физически, математически сметки, това което се случва на децата в 5 клас е нещо, което ги кара да намразят географията. Това е нашето мнение....

И не просто само за часове става въпрос... Няма как иначе да си обясним защо се увеличават часовете в 7 клас, а същевременно се увеличава учебният материал в 6 клас? Няма логика! Защо не се допитваме до учителите? Защото именно те знаят. Защо континент трябва да се изучи в един час със следното заглавие – „ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ, ГОЛЕМИНА, БРЕГОВЕ И ОПОЗНАВАНЕ НА АВСТРАЛИЯ. ПРИРОДА“...???!!! Но зад тази природа трябва да посочиш: *кенгуру, коала, бариерен риф*. Един от колегите ни – учител по география – сподели, че това е възможно само и единствено при следните условия:

- при такива учители като него (той има оправданото самочувствие, че може),

- деца на ниво олимпиада,

- без възможност за изпитване (защото това изисква много време - кога да се изпитва? За примерно 25 деца по 5-6 минути са необходими около 100 минути, т. е. 4 часа – откъде да се вземат тези часове... Всяко дете изисква индивидуално внимание – поне 5 минути.

При една от предишните ни срещи на въпрос на госпожа Костадинова: „Добре кажете къде и как да разтоварим 6 клас“, отговорът на същия колега беше недвусмислен: „Това е все едно да рецитираш стихотворение през един ред“.... без рима, без мелодика... Къде ще е тази мелодика без коала, без бариерен риф....? В заглавието природата е една дума (преди се изучаваще в 3 часа – сега трябва да се справим в 1 час !!!), но тя включва: географско положение, релеф, полезни изкопаеми, климат, води, почви, растителност, животински свят... Как да стане това?

Бих искал да завърша с това, което винаги съм се опитвал да кажа... Най-вероятно нито сегашното управление, нито дори моето поколение ще усети промяната. Но се залага бомба. Необходим е още един прочит на едно великолепно есе на вече покойния историк професор Николай Генчев, което засяга т. нар. „*тиха съпротива на българина*“.

Това, което вие като представители на МОН провеждате като мониторинг в училищата, очевидно не ви показва, че много от учителите ще се затворят отвътре при децата в класната стая и след като установят невъзможността на исканото от тях, след като установят, че децата не могат да се справят, ще направя точно това, което проф. Генчев е казал.

Това е общата ни постановка, това е нашето мнение, това смятаме да правим. Не става въпрос за война... Дори когато искахме часове – та ние ние поискахме от 5,6 % присъствието на географията (в предложението на МОН за Учебния план през декември

2015 г.) да се увеличи на 6,2%. Това не беше самоцелно. Искахме само едно – да постигнем „санитарен“ минимум, т.е. да не допуснем деца да изучават учебен предмет в 1 час седмично. Искахме минимум от 2 часа. И пак бяхме съгласни историята да е в повече и тя щеше да бъде в повече. Щеше да бъде 58:42 спрямо географията, а не 63:37. Пак щеше да е в полза на историята. Не сме желали да загърбваме историята. Това беше единствената ни претенция

Асоциацията е сдружение на интелектуалци. Ние съзнаваме, че може би някъде бъркаме, може би не винаги действваме правилно. Но това, което бихме искали като резултат от днешната среща, освен прагматичните неща, думата ще имат и моите колеги, искаме контакт. Не желаем повторение на следната ситуация – застават 150 души при минус 15°С пред МОН (дойдоха учители чак от Шумен), поставят конкретни предложения и искания и ... Резултатът: *„Ние ще си съберем само софийски учители, те ще се съгласят с нас и ще докладваме, че сме провели необходимото съгласуване с учители... А тези там, Асоциацията, не представляват нещо реално“*. Защото подобрите учители заявили така. На последната среща с министър Танев стигнахме до определено съгласие за взаимодействие между МОН и организираната географска колегия в страната. През следващата седмица МОН имаше ново политическо ръководство и трябваше да започваме отново. С г-н Стаматов случайно се срещаме в коридора и той каза: *“Много дълги писма пишете“* ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Едно писмо от 200 страници не е писмо, то не може да се прочете ...много е дебело...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Не са 200 страници. Става въпрос за 6 страници, отделно има много приложения. Който желае да чете - 6 страници са.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Не се засягайте, но представете си – 13 предмета.... Уважавам географията, но ще се съгласите с мен да ви кажа едно: историята е най-трудният предмет в обучението 5, 6, 7 клас ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): */предава на госпожа Кунева писмото на АПГР до МОН от 10 февруари 2016 г./* ... Моля ви пребройте колко страници е нашето писмо. Страниците са 6 ! ... Има и много приложенияно страниците са 6 (*200 са с приложената подписка на над 4300 учители, както и с всички предишните писма и инициативи на АПГР до МОН !!!*)

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): До голяма степен въпросът е провокационен, но аз не съм сигурна, че ако влизаме в режим на спор и без да се опитваме да намерим съгласие ще стигнем донякъде. Вероятно ние ще си понесем нашата отговорност като министерство, а Вие ще имате повод да бъдете отново недоволен. Между другото искам да кажа, че усещането за недоволство е изключително комфортно чувство за българина. Не го е казал г-н Генчев, други българи са го казали, като народопсихолози.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Ние нямаме нито една отстъпка от страна на МОН, за да е възможно да се говори по този начин. Нито една

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Аз смятам, че трябва да излезнете от вашата зона на комфорт, както ние излизаме от нашите, или поне бих искала, а излизането от Вашата зона на комфорт е да се опитате да кажете поне едно добро нещо. Значи ако Вие не можете за всичкото това време да кажете, че ...аз съм министър от февруари, ако Вие не можете да кажете, че през цялото това време не сте намерили един човек преди мен, с който да сте можели да работите ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... не е така, току-що цитирах г-жа Костадинова...

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Е, така да се каже, г-жа Костадинова е такъв безопасен пример, но това исках да ви кажа – всеки може да изпадне в глуха съпротива. Администрацията също. Затова дайте да направим ... Чудесно е, че сте се обединили. Асоциацията е стъпка в изключително правилна посока – ще можете да дадете едно общо мнение. Вие наричате част от колегите си „придворни“, рано или късно ще се появят две асоциации, поне така е в България, нали, всичко си го имаме по две ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Аз ви моля да проверите моите думи - дали наистина няма хора, които за последните 10-15 години

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Да! Аз ви чух много внимателно и ще помоля сега моите колеги да направят точно това... да се опитаме на принципа на рулетката... Чух ви много добре и си го записах веднага. Това може лесно да се компенсира. Ще даде чувството на психологически комфорт, че всеки може да се изяви. Ще го направим. Ще кажем, че започваме примерно от СЗ България и въртим. Нещо ще измислим да направим, критерии трябва – да не се повтарят повече от два пъти... Това ще го направим. Всъщност Вие сложихте нова тема на масата.

Фактът, че климатограмата е повтарящ се пример, означава, че вероятно ние трябва да направим така... В 5 клас е по-интересно да се учи за коалата. Вероятно от ваша професионална гледна точка това ви се струва екзотика, но мисля, че децата наистина ще запомнят по този начин континента повече, отколкото ако им се обясни за пасатите...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Съжалявам, но така или иначе тази екзотика я няма...

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Нека предоставим повече свобода на учителя, да сложим рамката на плана, както е предложено, а вие ще си напълните рамката с това, което искате. Дали ще бъде за коалата, дали ще бъде за нещо друго. Хареса ми това, което г-н Русев каза, за децата-победители, да се подтикне любопитството им към света. И да се включи географията, това не бива да го изоставяме като тема, с лична препоръка можем да го направим, да се включи географията в колкото си може повече дейности - климатични проблеми, туризъм... Хайде на тази среща да се опитаме да направим тази интердисциплинарна връзка, за да можем върху нея да си стиснем ръцете.

Имате ангажимент от наша страна, че няма да бъдат едни и същи учители.

Искам да защита своя зам.-министър, защото той чете всичко. Чете и приложенията. Той ще ги прочете и тях. Имайте разбиране за това ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... и Вие имайте разбиране за това, че вече две години пропускаме най-различни неща. Сега се опитваме отново да ги представим ...

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): ... харесва ми, че обичате професията си, това за мен е една много добра стартова позиция. Който си обича професията е напълно заслужаващ уважение. Това ми харесва много. Но аз прекъснах всъщност Деян, после искам Жени да каже и да видим какъв е резултатът от нашата среща. Ако първият резултат е, че няма да участват едни и същи хора ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... Не това е главната ни цел ...

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): ... но ние трябва да тръгнем отнякъде, да натрупаме критична маса от решени въпроси ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Извинявам се, но преди да напуснете срещата много държа да кажа, че сме благодарни за предоставената възможност от такава среща. Много държа да подчертая, че ние не сме я започнали с недоволство ... вече отбелязахме, че не държим да се чувстваме винаги прави. Това би трябвало да смегчи вашата оценка за ситуацията... Отбелязахме, че може и да бъркаме, но за да разберем дали бъркаме, на нас ни огледалце, трябва ни специалист като г-жа Костадинова да ни каже къде бъркаме.

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): ... Спечелихте г-жа Костадинова ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... За нас тя е специалист ... Много от най-неблагоприятните за нас забележки са били именно от нейна страна. Но тя говори конкретно, ясно и като професионалист – конкретно. Това е много важно!

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Напълно ни съвпада оценката с Вас, г-н Русев. Значи ако става въпрос за административната част на Министерството – това е г-жа Костадинова. Тя отговаря за програмите, ако става въпрос за политическата, т.е. на оперативно ниво – това е г-н Стаматов. Така да поддържаме връзка и когато е необходимо ще правим срещи.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Позволете ни да внесем малко прагматизъм. Благодаря за поканата. Аз съм изключително изненадан ... след моето изказване в Бургас. Надявам се не е било много остро!

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Аз после ви отговарях, но Вие излязохте.../

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Съжалявам ...

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Питам специално за Вас и исках да ви видя след това...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Бях много изненадан от това, че ме поканихте на тази среща.

Защото всичко това, което казах тогава беше болката на учители – тези, които сме в класната стая и виждаме какво се случва. Това, което г-н Русев каза, е по-мекият вариант. По-тежкия е, че ако продължим по този начин, това означава, че ще отворим децата от географията в 5 клас. Казвам ви го съвсем отговорно зз начина, по който са структурирани учебните програми. Тук се говори конкретно, защото в 5 клас е началото, полагат се основите на географията, детето за първи път се запознава с науката география, с предмета “География и икономика“. Когато ние му вменим непосилна терминология, непосилен обем – дали ще бъде речник от хиляди думи, дали ще бъде голям като обем урок – това означава да го отворим. Дори и да е имал желание, няма да учи. Знам го, защото работим пряко с децата.

По отношение на часовете ще си позволя да кажа нещо. В сега действащия учебен план, седмичният норматив от 5 до 11 клас е общо 10 часа. По новия учебен план седмичният норматив е 9,5 часа. Тъй като броят на седмиците в седми и осми клас е по-голям, по моя сметка часовете са с 18 по-малко по новия, е може и да бъркам, но в никакъв случай не са повече

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Аз се извинявам, става въпрос не за грубо броене. Имаме нов закон, нови формулирани принципи и цели. Смятам, че всички вертикални сравнения от типа колко бяха часовете и колко са сега, би трябвало да се разглеждат като несъществени. Единственото съществено е това колко от целите на закона покрива географската наука.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Но нека все пак да изясним този въпрос с часовете ...

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): В сега действащия учебен план – заблудата идва от това, че в елитните гимназии и в тези, които имат интензивно изучаване на чужд език, има изместване с една година на учебното съдържание, а от там – различен хорариум. Основата, върху която може да се направи сравнение, е основният учебен план и Наредба б. Знаете, че в момента и там общият брой часове по етапи и степени е изчислен. Ако искате заедно да отворим....

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Нека да подходим по друг начин – общо в 8 и 9 клас има 72 часа (средно по 1 час седмично).

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Г-жо Кунева, принципният въпрос. Не можем да намерим взаимност в лицето на главния експерт по география в МОН. Не можем да намерим разбиране, което за мен е много жалко. Ще промените ли това, което е подписано? Това ще бъде едно изключително добро дело за българските деца, не за българските учители. Тук не става въпрос за часове, тук не става въпрос за приоритети. Става въпрос за нещо простичко. Единият, най-деликатният вариант е, ако се наруши структурата на избираемите часове с другите и въпросният половин час бъде променен. Ясно е, че това е трудно, че това може да наруши баланса. В момента са 85 часа в 5 и 6 клас. В по-горните класове избираемите часове се увеличават. Да се даде този половин час на географията, който да компенсира това огромно учебно съдържание в 5 клас. Това е единият начин, да го наречем екстензивен.

Другият, който предлагаме – ясно е, че проблемът е изключително голям, така както са разписани учебните програми в 5 клас. Да благодарим все пак, че се качиха на сайта и за 8 клас, макар и късно...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Не можеха да не се качат! Нека да не тръгваме толкова конфронтационно, много ви моля...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Не, аз говоря с болка, емоционално, никаква конфронтация няма...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Аз на съвет съм предлагал какви ли не неща да се качат по-рано, не се получава. Това е много положително. Чак след две години ще трябват тези програми. Ние ги качихме сега...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Аз ще ви кажа каква е причината да искаме да ги знаем по-рано. Само един пример г-н Стаматов. Когато аз съм автор на учебник в 5 клас, искам да знам в 3 или 4 клас някой говорил ли им е нещо за президент, за да знам въвеждам ли понятие или не въвеждам. Това искам да знам. Ние не искаме да знаем всичко, ние искаме да знаем какво е предвидено.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Имам предвид следното - след като вече са качени и тези програми, простата сметка показва, че в 7 клас, където се сваля учебно съдържание от 8 клас, говоря конкретно, точно и ясно, часовете за нови знания са 30, а часовете за нови знания в 7 клас трябва да са около 43, защото има препоръчително изискване за 60 %... Искаме да кажем и нещо хубаво, г-жо Кунева, защото съотношението 60:40 се подкрепя от всички учители. Но в същото време, след като искаме да бъде по-малко учебното съдържание, ще трябва да се разделим с нещо

МАРИН РУСЕВ (АПГР): В географията обаче не се разделихме с нищо. Намали се броят на часовете за нови знания, но тематиката на новите знания остана същата. Сега ще трябва да се преподава тема в 1 час, която е преподавана в 2 или 3 часа...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Учителят да реши да предава за коала или за кенгуро, г-жо Кунева, няма как да се случи, защото тази учебна програма ми я вменяват като учител в рамките на часовете и аз не мога да избягам от нея. Нямам право да я неглежирам. Ръцете ми са вързани.

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Това, което каза Диян е много важно. Ние сме в режим на обсъждане. И затова е постижение, че успяхме да го качим на страницата. Нищо, че това е повод сега да отговарям от сутрин до вечер на всякакви въпроси – то не бяха хора, то не бяха.... Сега ще започнем сигурно и за пасатите да отговаряме, но това е...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Ако позволите, само да довърша – за нас решението може да бъде с промяна на сегашните учебни програми в 5 и 6 клас, като се пренаредят континентите в 5, 6 и 7 клас, без да се посяга дори и на хорариума. Това е работещ вариант. Направили сме го, аз ще ви го дам в писмен вид. Но в 5 клас да си остане тази география, която е в момента. В рамките на тези 30 часа. Така или иначе те са намалени. Континентите Африка, Южна Америка, Северна Америка, Австралия и Океания – да се учат в 6 клас. А в 7 клас, наред с Европа, Балкански полуостров, България, да се включи Азия. Защото вкарването на Африка и Антарктида в 5 клас фактически обезсмисля общата география в 5 клас. В същото време в 8 клас учителят ще е в комфорт и ще преподава за България и Балкански полуостров в часове, които на практика не са толкова нужни.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Къде бяхте когато се даваше гласност за България

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Тук бяхме – на мястото си. И предложихме корекции ...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): В новите учебни програми България се учи в 7 клас.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Да, зная, наизустил съм ги вече

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Между другото нямаме такива забележки за 8, 9 и 10 клас. Там учебното съдържание е структурирано нормално. Програмите са точни - 54 часа нови знания – 54 теми. Затова смятаме, че в 7 клас, където в момента България е записана с 14 часа, Европа се учи в 12 часа, Балкански п-в се учи с 4 часа. Ето ви ги 30-те часа. Но часовете трябва да са 43 ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... с две думи – в 7 клас има повече часове, в 6 клас – повече материя и това си остава! И го писахме, писахме и ще си остане. Ние вече сме почти отчаяни ...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... това е един работещ вариант. Ако се изиска от Вас като Министър, ако се прецени, че това е правилният вариант, трябва да се реструктурират учебните програми. Аз мисля, че това е технически напълно възможно, защото учебниците така или иначе ще бъдат готови до началото на следващата учебна година. Този авторски колектив, който пише учебник, той така или иначе пише за Африка, за Южна Америка, дали ще го вкара в учебника за 5, 6 или 7 клас

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Другият вариант за вас вече е по-труден – по половин час в 5 и 6 клас би могъл също да реши проблема...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... искам с нещо да завърша – проблемът в 5 клас е изключително голям и ние не трябва да си заравяме главата в пясъка. Смятам, че това предложение е едно работещо решение. Асоциацията предложи подобен вариант с малко по-различно пререструктуриране. Чисто експертно няма никакъв проблем дали примерно Австралия ще се учи в 6 или в 7 клас, а Антарктида – в 6. Това не е чак толкова важно...

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Въпросът е как го връзваме, понеже Вие говорихте за Африка, въпросът е как го връзваме с историята...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... Няма пречка в това...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Има пречка, аз ще дам само един пример – историците говорят за земеделие и животновъдство, географите за растениевъдство и животновъдство.. Тук отново искам да докосна темата за липса на хоризонтална съгласуваност...

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): *(с извинение, че закъснява вече 15 минути за друга среща...)* Ще ми се да намерим решение, имайте предвид само, че всичко, което засяга българска история, българска география и български език и литература не се пипа.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): И пак да подчертая, че досега ние нямаме нито една отстъпка от страна на Министерството – вече втора година! И се надявам, че след тая среща ще има някаква промяна.

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Аз искам да направим работещ вариант, да не го оставяме в режим ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Ние сме готови да предложим 3-4 варианта, които дават възможност ...

МЕГЛЕНА КУНЕВА (МОН): Радвам се, че ви видях *(напуска)*

МАРИН РУСЕВ (АПГР): За тази хоризонтална връзка – наистина трябва да се изпипват нещата...

Не може детето да се лута в 5 клас. Историците му казват, че има земеделие и животновъдство, в същото време ние имаме Министерство на земеделието, не на земеделието и животновъдството. Могат да се изчистят нещата. За географите земеделието включва растениевъдство и животновъдство. Как да се постъпи ? Ние ли да изневерим на географската колегия и да се съгласим с историците или те да изневерят на традицията...? Очевидно това трябва да се унифицира по някакъв начин...

ГАЛИНА ГАНЕВА (АПГР): И още едно недоразумение Учебникът в 5 клас и във всички класове се нарича „География и икономика“. Но понятието „икономика“ в учебника го няма. Там има един урок към края, който се нарича „Стопанство“. И аз винаги, когато пиша на децата, пиша „Стопанство равно /в скоби/ на икономика“. И обяснявам, и пак... пак има разминаване. Разбирате ли, става дума за елементарни неща, но все пак заглавия на урок, понятия, основи...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Тези неща трябва да се изчистят в работен формат, а не в този. Защото ние днес идваме малко по-официално – да се видим, да си кажем, че можем да намалим напрежението. Нали това е главната цел. Ако разкажем всички примери днес – тези „200 страници“ – ще ни трябва 24 часа. Нека да видим кой е работещият вариант. Сега за първи път ще назова името Христина Маркова ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... трябваше да го назовете преди малко...

МАРИН РУСЕВ(АПГР): Моля?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Трябваше да го назовете преди малко, защото това е проблемът.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Е, ние казахме, че е експертът, беше казано без да се назовава лично име. Трябва да се посочи – става въпрос за надменно отношение на човек. Дори веднъж си позволи да каже (цитирам приблизително): „Имам 14 години стаж в системата и 16 като учител“. Това е човек, който прави разлика между *учител* и *система* !!! За него *система* е само министерството. Не е редно. Почти винаги след наши искания събира угодни гласове и след това представя нещата без нас. И ето ви го резултатът. Това са пропуснати ползи. Другото, което според мен е възможно да се прави – г-жо Костадинова, аз мисля, че това е възможно – нека да премахнем недоразуменията в изискванията, нека да успокоим учителя, че външното оценяване ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... кой?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... някои от държавните изисквания – очаквани резултати, нови понятия – например пасати и други. Могат да бъдат изчистени. Дори и да останат във вече разработваните учебници. Намалете това, което ще дойде като външно оценяване, да не се притесняват учители и ученици ... Какво пречи да се махнат 20 % наистина недоразумения. 20%. Кажете ми, погледнете 8 клас и ми кажете, не са ли малък речник по геоморфология 20-те наименования, свързани с релефни форми.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Ама Вие така ли очаквате, че ще бъдат уроците в момента?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Вие обяснете, може би ние не разбираме. Вие ни обяснете.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Вие сте доцент, аз да ви обяснявам ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Вие обяснете, ако нещо е записано в изискванията ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): А защо смятате, че, който в момента ще се преподава в учебника в 5 клас, ще бъде по същия начин направен.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Той не се предава в 5 клас.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Добре, добре ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): По принцип ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Нали точно това е моментът на олекотяването на материала. Ако, обаче, стане наистина по този начин - каквото сме преподавали сега за континентите, ще го предаваме същото и догодина, това означава много голям...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... мисля, че не сте ни разбрали. Ако това са Вашите думи, не сте ни разбрали.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Говорим за съвсем друго нещо, г-н Стаматов...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Олекотяването означава наистина олекотяване. Това не означава да знаят учениците, да учат същото, което в момента учат.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Но вижте какво се получава на практика. Започвам да цитирам..., защото на предната среща се каза, че не сме говорили конкретно. Темата е „Планетата Земя – форми, размери и движение”. Досегашни 2 теми в учебника за 5 клас са обединени в една. Според новата програма нямам избор, една е темата.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Нали ще имате учебник? С една тема ? Да ? Това не означава, че ще я водите, както досега в 2 теми.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Разбира се, ще я вода в една.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Е кое да пропуснем?

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Няма как да го пропусна.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Значи да разкажем за лятното слънцестоене, а да не кажем за зимното. Това е обем.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): „Строеж на земята” - досегашните 2 теми - 8 понятия в един урок ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Мога да го кажа биологично, но някак си не се прави добрата формулогия....

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): „Релеф и полезни изкопаеми” са 3 теми, които в момента се предлагат на учениците. Сега са вкарани в една с 34 понятия. Нося учебника, мога да ви го покажа. Ето ... пренаписано.

Продължаваме с темата „Почви, растителност и животински свят”. Досегашните 2 са вкарани в 1 с всичко, което си е и досега – 13 понятия.

„Природни зони” – досега са 5 теми. Това, което министър Кунева говореше за коалата...

Тези 5 теми сега са вкарани в един час ... и ни се иска ... В учебната програма е написано едно към едно – „описва основните природни зони”... Досега една природна зона е преподавана за 1 час. Детето ще се затрудни. Сега трябва в 1 час да му кажем кои са природните зони, видовете природни зони и да се опишат всички природни зони. Ами тогава да сложим точка и описанието на природните зони да отиде в континентите, както самият Вие го казахте преди малко. На практика учебната програма е от 28 теми за 30 часа. Това означава 47 стари теми наблъскани в 30 урока за 30 часа.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Ами явно не сме разбрали. Вече няма как да искаме промяна на учебници, които явно вече се пишат и да създаваме нови проблеми. Искане поправка на документ (наредба) и да се махнат около 20 % от думите, които плашат децата и учителите. Кажете ми, защо примерите, които представихме за 5 клас (*прекомерно високите очаквани резултати и трудните нови понятия*) да не се преместят в 8 клас? Там детето вече може и да се справи. И кой ще го каже това къде и какво да бъде, ако не географ?

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Какво ще стане, ако се пренаредят 5,6 и 7 клас? Така и вълкът сит и агнето цяло. Европа, Балкански полуостров и България ще се учат със същия брой часове, но няма да го има това натискане в 5 за сметка на 7 клас. Абсолютно неоправдано е. Не виждам аргумент в противовес на това предложение.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Някои предложенията ни са много лесно постижими. Ние не настояваме, че абсолютно всички наши предложения са реалистични. Но ако наистина специалисти и специалисти седнем и поговорим за възможности, за деца, за понятия....

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Няма да се разберете...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Тогава помогнете вие...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): **Администрацията точно така работи най-добре, когато всъщност не си комуникират специалист със специалист по такива неща, защото всеки един от Вас е много навътре в проблематиката, която ... Искане само неговото да е.**

ГАЛИНА ГАНЕВА (АПГР): Тогава предложете 20 % различни специалисти кои 20 % от материала да бъдат премахнати, като понятия например, защото той наистина е комплициран.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Но няма как да се премахват само отделни понятия. Когато говорим за релеф и полезни изкопаеми, не може да се представи само един вид полезни изкопаеми. Трябва 3 вида с по 3 примера... Видове скали – магмени, седиментни и метаморфни с по 3 примери.... Форми на релефа – изпъкналите са 3, равнинните са 3, вдлъбнатите са 3. ... стават над 20...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Един от ключовете е релацията между 5 клас, която е компресирана, и 8 клас. Там на следващата витка от спиралата отново са заложили същите знания...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): За същите неща, разбира се...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Да, и може част от тях, ние не искаме да ги премахваме, да бъдат в по-благоприятната за усвояване ученическа възраст... това е възможно, аз не виждам...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... експертите, които са работили по тези програми ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Това са колежите по география ... придворни или не...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Ние вече отбеляжахме, че са големи специалисти, но са поставени в специална среда... дали чрез участие в олимпиади, матури ... наистина грубо е да се наричат „придворни“, но са поставени...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Доста е грубо... Аз познавам едната учителка, която е колежка и идваше тук, тя идваше изключително извън работното време, което имаше, за да се занимава с тези неща. Въобще не ѝ беше приятно, че си губи времето с някакви учебни програми. Така че не ѝ е било комфортно ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... за мен системата, а не хората са проблем...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... това е една тежест, допълнителна тежест, неблагоприятна тежест, най-вероятно е очаквала същото това нещо, което вие казвате, а отстрани е изглеждала като „придворна“...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): За авторските колективи на програмите... Господин Стаматов, да ви дам друг пример за авторските колективи. Вие знаете ли, че преди години оспорваните от нас днес учебни програми са подписани от авторите им с особеното мнение, че са „възможни само при минимум 2 часа седмичен хорариум“? Знаете ли за такова особено мнение?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Да, това е проблемът. Единият проблем е свързан с личностно отношение към експерта и вторият проблем е: “Дайте ни още часове!”

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Игнорирайте ги и двата, в третото предложение....

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Ако съберем колегите от всички предмети, бъдете сигурни, че всички колеги ще кажат „Часовете са ни малко“

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Господин Стаматов, днес ние казахме всичко друго, но не и че искаме повече часове. Съжالياвам, но нещо не се разбираме. Всичко друго направихме, но не и да поискаме часове. Поне 3 пъти вече апелираме за редакция на програмите...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Сметнете варианта с часовете....

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Вашите часове наистина са повече, наистина ...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... ще ги сметнем...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Ама сметнете ги много добре! Уверявам Ви. Защото първата ми среща с Вас (обръщение към Марин Русев) ... още тогава бях наясно, че Вашите часове са повече. Съзнателно не го казах в момента (*визира се телевизионно интервю, излъчено по БНТ-1 на 10.11.2015 г. Гости в студиото са Диян Стаматов и Марин Русев, за справка: <http://bnt.bg/part-of-show/kak-shte-se-otrazyat-promenite-v-noviya-ucheben-plan-na-uchenitsite>*). Съзнателно, но тогава бях в ролята на директор на училище, много бяхте ясни как са учебните програми и планове, плановете всъщност, те бяха почти готови... Не бива така да се атакува! **Колегите по биология си мълчат.** Трят си, но техните часове са по-малко. Не за сметка на Вашите. Нека да не тълкуваме така нещата. Нищо не е за сметка на някоя друга колегия...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Последното нещо, което тълкуваме е биология или история... Около 80% от нашите колеги в училище са специалисти по бинарни специалности ... Точно с тези специалности ние нямаме никакво намерение да казваме колко повече ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Много добре, те могат да бъдат по-добре гъвкави, да преподават в профили, които са с икономическа насоченост, могат да преподават и преподават гражданско образование,

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Да ама като нередовни учители ... с промяна в заплатата ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Няма да, ама! Преподават предприемачество, няма промяна в заплатата ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Има промяна ... , защото се минава под 0,7 от норматива ... Резултатът е загуба на работното място... дори не промяна на на заплатата, а липса на заплатата. Ако нямаш възможност да се имплантираш гъвкаво с други възможности за преподаване ... Мисля, че една от следващите ни конкретни срещи трябва да бъде и за това. Към момента има прекалено рязко разделение ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Вашите колеги са много по-гъвкави и много ви моля недейте да отстоявате тази твърда позиция, че не са. Колегите по география имат една много висока пластичност по отношение на преподаването – те могат да преподават в начален етап, ако се наложи в определени моменти...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Но това зависи само от директора...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Г-н Стаматов, хайде да оставим това с часовете, часовете са такива, каквито са, там вече не възможно да се промени нещо без да се нарушат баланси. Но ... балансът с избираемата подготовка ... Какво пречи да се пренаредят континентите в 5, 6 и 7 клас?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Две неща – **в 5 клас учебниците са почти готови, за Вас това, може би няма никакво значение, но за хората, които ги правят, издателите, това струва много пари.**

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Ето ви пример за пропуснатата полза! За това Вие нямате лична вина... Ние обаче сме пропуснали ... Защото когато можеше да се решава и имаше време...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ):... готови на хартиен носител или изобщо ...?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Втората насока – учебните програми за 6 клас са утвърдени във вида, в който са в момента. Ще е изключително лош сигнал, ако тръгнем да променяме вашата програма. Колко време висяха програмите 2-6 клас? 4 месеца и половина!

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... защо не се взеха под внимание...?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... и какво говорихме? Спомняте ли си?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Вашият спомен е за година и половина назад, но се води ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... робство, присъствие и ... "Даваш ли, даваш, Балканджи Йово" ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Всъщност „робството“ измести в сянката си географските проблеми ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... губене на енергия и време за 3 месеца ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Добре, това е Вашата изключително правилна гледна точка. Нека обаче да погледнем и така: ние днес сме на път да не получим никаква промяна ... Когато този въпрос все още можеше да се реши ... ни се каза „Дайте предложение и ще видим!“ Предполагам, че днес ще завършим пак с подобен вариант „Дайте предложение и ще видим!“

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Не, аз този вариант не мога да го оставя така, но не мога да ви обещавам невъзможни неща! ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Но две години... Искаме подобряване на контакта и всички следващи неща да стават по друг начин.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Дори и да искате можем да мислим в перспектива за тези неща, които в момента трябва да бъдат обсъждани, т.е. неприетите други (без 1, 2, 5, 6, 8 клас ...) Всичко останало може да се коригира.

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): ... и профилираната също ...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Да разбираме, че в 5 и 6 клас ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Ама има ли още човек, на който не му е ясно, че ние след два месеца тръгваме 5 клас.....

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Но учебникът ще е готов за следващата година, не е за сега, нали? Учебникът, който се пише, сега е същият. Разликата е, че континентът Африка, който в момента се пише за 5 ще трябва да се премести в 6-ти... Какъв е проблемът?..

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): И аз мислех като Вас, че е нещо много лесно. Но, издателят е подготвил един учебник в продължение на минимум 12 месеца. Има проблем – ние сме в много зациклен период от време ... за да накараме буквално насила издателите да издадат историята, където е голямата драма.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): А защо бързате да ги накарате, а не вземете седмокласния учебник и да им го пуснете в 5 клас

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): 7 клас не е равен на 5. А какво ще учат в 7?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): А през следващата година нали от 7 клас ще се вземе географски материал да учат в 5 клас.....

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Два континента, колко часа са това – 10.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Конюнктурната ситуация само за следващата година не е толкова важна. Нас ни вълнуват по-дългосрочните неща.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... късаме половината учебник и го пращаме в 5 клас ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Ваште учебници ги има електронно в момента...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Моля? Аз работя по „Просвета“ ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... има го електронния вариант ...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... в 5 клас... като казвам от тук до тази страница това няма да се гледа, защото тези теми се предават в 1 час... В 6 клас започвам с Африка по старата програма и в 5 клас завършвам с Африка по новата програма. Значи след първия срок късаме половината от учебника и го даваме на 5 клас, за да могат да работят. През следващата година ще има нов за 5, нов за 6...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Г-н Стаматов, ние сме много далеч от мисълта да объркваме който и да е издател ... и да спиране производството на учебници ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... вие не можете да го направите, защото това струва много ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... важното е, че не сме пожелали да го правим, а не дали можем ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... струва средства, струва труда вече на много хора, които ...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Добре, г-н Стаматов, но нали срокът е 9 август – за окончателно представяне на проектите, нали така? До 9 август не може ли да се пренареди това нещо,

като всичко това, което те са написали ще премине от един в друг учебник, какъв е проблемът, нали е писано от авторски колектив, който пише за 5, за 6 и за 7....

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Мисля, че на тема учебници не трябва... там има огромни интереси ..., но г-н Стаматов, трябва да отчете, че пропуснахме ползи ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Ако бяхме два месеца по-рано, щях да мисля като Вас

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... ние го написяхме, това че не е ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... мислели сте ... но извинявайте, цялата тази атака да изпращате върху мен ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... няма такова нещо ... на няколко пъти, г-н Стаматов, вие казвате неща за нас, които ние не сме ... не сме и тръгвали с такава идея. Основното, според мен, което можем да се позволим да мислим и правим, е свързано със стандартите – с някои ключови думички... Те и да си останат в учебниците, могат да не са задължителни за външно оценяване. Това ще намали напрежението при учителите. Това е нашето искане ... това е! Толкова ли е трудно то? Там, където все още е възможно...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Да, направете си едно искане да няма външно оценяване по география и всичко е наред!

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Външното оценяване може да е със занижени критерии ...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... не е въпросът за външното оценяване по география, а в задължителния обем, който трябва да бъде преподаван.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Аз силно се надявам, че няма да е по начина, който Вие в момента се опитвате да ме убедите ... Че каквото сте преподавали в 5 клас и континентите ще бъдат представени по същия начин. Ако това е така, догодина няма да имаме учебници, господине. Знаете ли защо? Това е логиката на облекчаване на материала. Не може континентът да се учи цяла година във висшето училище и ти да го преподаваш така, защото си го учил така. Трябва да се съкрати, олекоти, да се представи съвременно и адекватно...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Така е, но знаете ли кое ни пречи? Не структурата, а същите тези думички, които отново задължително трябва да са в учебниците, но при по-малък обем часове. Разбирате ли? От там идва целия проблем.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Не, не може да ме убедите в това. Анатомията на човека може да се преподаде и толкова, може да се преподаде и толкова!

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Добре, направете само едно сравнение между досега действащите стандарти и думички, които децата трябва да знаят и това, което сега упорито министерството не желае да премахне. Ако Вие сте прав, това означава да има адекватност в табличките и там да отпаднат думички. Но думичките не отпадат, г-н Стаматов! Остават същите. Не може да се преподава същият континент в по-малко часове, но със същите думички, разбирате ли? Географията може да изучава отделни градове, отделни страни, отделен континент, целия свят... Но когато са заложени повече думички, как да свием и да се справим в по-малко часове... Това е !

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): За континентите е нормално компресиране, приемам. Вие сте абсолютно прав като казвате, ако това сте го преподавали в 12, ще го правите в 8. Не е проблемът това! Проблемът е в 5 клас с общата част. Там е проблемът. Защото ето - написани са по 3, по 4 теми, вкарани в един час, но със същия понятиен апарат..

МАРИН РУСЕВ (АПГР): „Голямата промяна“ се състоя в следното: от последната колона на стандартите почти всички думи отидоха в средната колона!

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Е това ли е промяна?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Вижте разликата между стария документ, между вашето предложение като министерство и крайното решение като нормативна уредба. Просто се премества...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... да не говорим за обема

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... и не става въпрос за лично отношение – става въпрос за абсолютен министерски инатлък...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Ученикът е свикнал като отвори учебника, едната страничка му е основната част другата - допълнителната, която надгражда - с диаграми, илюстрации... Но обемът е сега е троен...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): А-а-а-а, дойдохме си на думата! Тази част ще бъде в този си вид...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Само че трябва да е три пъти по-голяма!

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Защо мислите така? Главичката на петокласника е същата. Извинявайте! Сега много ви моля да изчакате! Ето ви термините, които трябва ученикът да знае. Но, по един начин ще ги учи в Карнобат, по друг начин ще ги учи в София – център, по трети ще ги учи в София – Западен парк. Защото там ще има допълнителна част от информация, която е в зависимост от неговата адаптивност.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Да, ама всички трябва да ги има в задължителна част трябва да ги има, защото ги има в учебната програма, защото аз не мога да я редуцирам, нямам право да я редуцирам. Ето темата за стопанство – трите теми, кое да махнем? Като всичко, дето е записано в...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... само ще ви зачета ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Вие си мислите, че аз съм паднал от Марс! Аз съм много наясно с нещата, които говорим...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Добре, нека го преговорим, само един пример и спирам. „Обяснява особености на релефа, образуване видове скали – магмени, седиментни, метаморфни, които го изграждат, форми на релефа, абсолютна и относителна височина, разпознава на карта изображение на форми на релефа – плато, хълм, низина, равнина, долина ...“ По едно изречение трябва за всяко едно ... Как ще го направим на страница...?

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): В един час са 34 понятия. Не пише обобщено равнинни или изпъкнали, а ги изброяват.. Та нали трябва да им ги обясниш поотделно...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): И за капак – правила по време на земетресение, всичко това в 1 урок ... !

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Невъзможно е, г-н Стаматов, това е невъзможно по начина, по който е структурирано. Това ви обясняваме. Континентите добре, да кажем, че малко по-малко ще ги преподаваме. Но в 5 клас трябва да преподават 47 теми в 30 часа. В 7 клас – 13 часа и те висят...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Още един пример с една дума. Ние предложихме „речна мрежа“! Кажете каква е причината да си остане „речна система“. За 5 клас?! Кажете кое е по-учениколюбиво понятие. Речна мрежа или речна система? Защо нашето предложение да остане речна мрежа вместо речна система, се подминава с мълчание?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Вие не се ли виждате с тези учители, те не са ли членове на вашата асоциация?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Кои учители?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Които са автори на тези програми. И как си представяте, че един експерт ще напише нещо такова?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Написал го е!

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Не го е написал той! Написал го е учител от Плевен ...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Който и да го е написал, логиката изисква да бъде променено във вид, който е най-добър за децата, най-добър за ученика. Тя практиката си го е доказала. Ако се върнем далеч назад, когато се предаваше Африка в 5 клас и се предаваше общата част, тогава се предаваше в много по-синтезиран вариант и в рамките на 2 часа седмично.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Това, че един учител, избран от госпожа Маркова, го е написал, не може да бъде довод за това, че другите учители нямат право на претенции, че не е редно. Така излиза! Тогава Вие трябва да отговорите на какъв принцип г-жа Маркова е съставила колективите...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ...тя ще ви отговори ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... и бъдете сигурни, отново става въпрос за тези, които за същите... Работи се в един затворен кръг, откъснато от реалната действителност. Ние изобщо не засягаме темата за това колко процента от децата (дори и да се съгласите на 100 % с нас и

нашите искания за намаляване на натиска върху тях), колко процента от децата пак няма да се справят. Става въпрос за някои особени региони... Тогава какво правим? Обучаваме деца, които са отчаяни, че трябва да ходят на училище!

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Примерът, който показате, е един-единствен - ученикът трябва да се спаси от земетресение. Ако научат това, доцент Русев, всичко е наред!

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Така ли? А във външното оценяване само това ли ще изискват?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Пак започвате...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Това е важно! За учителя е важно какво има във външното оценяване и как ще оценят неговия труд, защо...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... не е важно къде се намира Африка и какво има там, важно е как ще се спаси от земетресение...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ...но оценката ще я получи върху Африка, а не върху земетресение. Това е положението.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Казах Ви, че ми е неудобно да споря с Вас, защото сте доцент по география и примерите, които бих посочил, биха били много детски.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Мисля, че е по-добре да работим с по-леки примери, отколкото с тежки академични ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Това, което е мое усещане е едно противопоставяне, базирано на личностна основа, в което аз избягвам да се забърквам.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Абстрахирайте се от това

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Не мога!

ГАЛИНА ГАНЕВА (АПГР): През цялото време се опитваме да прокараме една светлина ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... на няколко пъти Вие говорите за експерта, че той прави лоши неща... Експертът е човек от министерството. Той трябва да изкомуникира всичко това ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... но няма комуникация...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Предложенията ни не са взети под внимание, а ние мислим, че това са разумни предложения. Затова ги отправяме, защото ни дадохте този шанс...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Ако някой унищожава децата на България, това не е лично отношение! Ако някой унищожава децата на България с такава география в 5 клас, това не е лично отношение... Това е моето мнение!

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Макар че пропуснахте това, което ви казах, географията не е проблемът, който спъва децата. Историята е предметът, който е най-труден в 5-7 клас. Това е най-тежкият предмет, който не желаят да учат дори в най-добрите училища.

ГАНЕВА: Географията ще стане същата при тази програма...

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Тъй като голяма част от предложенията Вие ги дадохте, те бяха представени на Хриси Маркова, в резултат на което, както и Вие казахте, беше събрана една група, която... Искам да уточня ... Ася Богоева е ваш координатор за София град ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Да.

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): ... защото тя е присъствала на една такава среща за предложенията. В нейно присъствие и заедно с нея са определени кои от очакваните резултати, да отпаднат, кои понятия да отпаднат ..., съобразявайки се с част от вашите предложения.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Знам за тази среща. На нея са поканени около 15 учители от София. Всички те са поканени от госпожа Маркова само по нейни лични съображения. Не знам решенията на срещата да са отчели мнението на госпожа Богоева и на АПГР.

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Искам да уточня още нещо. Кажете, че едни и същи учители участват... Вие (към Галина Ганева) участвате в комисията, свързана с олимпиадата? Т.е. има ли някакви реални стъпки за въвличане на хора извън, както Вие ги наричате „придворните учители“? Не можем да говорим непрекъснато за това, че в определянето на всичко, свързано с географията, участват едни и същи хора. Аз си записах, че 3-4 едни и

същи лица казват участват, всъщност не разбрах - в оценяването на зрелостните изпити или за какво?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Приемете го, че е за всичко ...

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Ами трудно ми е да възприема, че...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Направете справка, ако не – ние ще ви я изпратим ...

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Добре! В Комисията за оценяване на зрелостните изпити участват повече от 100 оценители, така че 3-4 човека от Пловдив, не е чак толкова много на фона на всички останали

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Да, нормално е от 28 области по 3-4 души – приблизително толкова излизат.

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): По това, което беше казано и от Министър Кунева и от г-н Стаматов, ще направим всичко възможно да се разнообразяват тези комисии, така че да не създават едно и също присъствие.

Искам да обърна внимание на това, че оценяването в комисии за зрелостните изпити се подчинява на няколко критерии - първо директорите да са предложили, а не защото някой решава, че точно те трябва да са включени, второ да са получили подкрепата на съответния експерт на регионалния инспекторат и трето – да са участвали в обучението за електронно оценяване на зрелостните изпити. Не може да включим хора, които не са сядали пред системата и не са участвали ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Вижте, това са новости, ние говорим за последните 15 години, за отношение, за система, за начин, за механизъм, по който се провежда подбора досега.

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Съгласна съм, г-н Русев, затова ви казвам, че тази ситуация в момента с 3-4 човека може да се е случила, ще проверим пак, но параметрите са такива. Следващата година няма проблем ние да разнообразяваме.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Аз искам да помоля това да бъде само пример, а Вие да проверите всички, ако трябва ние ще ви помогнем, защото можем да ви подадем имената на тези, които са едни и същи в продължение на 10-15 години.

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Второто нещо, което можем да направим, г-н Стаматов вероятно с Ваше позволение, вие да ни предложите представители, един или двама, които да участват в нашите обсъждания в работните групи. Да речем по отношение на стандарта за профилирана подготовка. Така да имате сигурност, че в присъствие на Ваши представители се взимат решения. И ако имате опасение, че техните мнения не се чуват, това което мога да направя е лично да се ангажирам и да присъствам на тази работна група.

По отношение на външното оценяване ... Не гледайте на него, както каза и г-н Стаматов, като на нещо, което се случва в момента, така ще е и в бъдеще. То ще е различно. Различни ще бъдат подходите му. И ако вашата идея е външното оценяване да не проверява самоцелно понятия, които не са свързани с ключови компетентности, а само защото се появяват в учебната програма ... се появяват и в тестовете, ще направим всичко възможно да редуцираме тези понятия, които се явяват свръх и нямат отношение да речем към ключови умения.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Надявам се чрез нашите писма да проверите кои според нас са такива....

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): ... това ще го проверя още веднага, за да видя – кои са хората, които се появяват...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... не, не – имах предвид да проверите кои понятия сме посочили в писмата си ...

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): ... да и за понятията – тъй като за конкретиката и друг път сме говорили ... Всъщност не съм специалист по география и не мога да взема решени. По принцип това, че една дума се появява в последната колонка като понятие, не значи, че ученикът трябва да я дефинира.... Това важи и за другите предмети...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... но не така разсъждава автор на учебник...!

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): ... немислимо е учениците да дефинират всяко едно понятие ... в смисъл едва ли не да дават речниковото му значение ...

ГАЛИНА ГАНЕВА (АПГР): ... те отдавна вече не го правят....

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): ... ето това исках да кажа ... Винаги, когато колеги работят по учебни програми, в това число и по география, идеята е да се изнесат онези понятия, думи, които все пак като лексика учениците ще трябва да разпознават, когато учат съответната урочна единица в час по предмета..., а не да могат да дават дефиниции.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Има ли нещо, което да противоречи на нашето желание да премахнем една част от понятията и компетентностите, които смущават учители?

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Добре, но ако премахнем част от думите в третата колона, вие пак ще дойдете и ще ни кажете – ама ние не можем да преподаваме, без да си служим с тази, тази и тази.....

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Понякога е така...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Но ние не сме посочили такива примери. Ние сме посочили примери за академичен лукс в петокласен учебник

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): За нас е много важно, че и Вие г-жо Костадинова и Вие г-н Стаматов, не сте географи. Ако спорът между нас и групата, които са правили въпросната програма е принципен и, както каза г-н Стаматов, няма да стигнем до разбирателство, приемаме го ... Хайде Вие като хора извън системата прочетете внимателно това, което сме написали, вземете учебника, както е в момента по старата програма и вижте по новия начин как би се случило това нещо ...

ГАЛИНА ГАНЕВА (АПГР): Как ви звучи това в 5 клас: „ученикът трябва да **обяснява** териториалното разпределение на основните стопански дейности в условията на Африка...“

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Аз веднага като лаик мога да ви кажа – къде в Африка, какво се произвежда...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): В един час на това не може да се отговори, защото трябва да фаворизираме едни дейности, а да не кажем нищо за други – то е нефт, то е добив Ако беше само за маниока няма да правим обсъждане ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Ама няма да правим Нобелови лауреати по география в 5 клас...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Но това е във втората колона, г-н Стаматов. То съществува във втората колона. Ние какво да направим?

ГАЛИНА ГАНЕВА (АПГР): Това е компетентност !!! И аз ако мога да вметна – знаете ли, има такъв анализ във връзка с международно оценяване знанията на учениците. Знаете ли какъв е делът на съответните учебни дисциплини, които фигурират в изследването на ПИЗА? Там, както знаете, става дума за математическа грамотност, за природонаучна и за четивна грамотност. И там - какъв е делът на уменията, които се търсят, ако пак ги свържем с географията и ги преведем? Много често там, особено в четивната грамотност, са включени карта, графика, диаграма. И учениците трябва да могат да ги сравнят всичките тези неща, за да направят своя извод. Това го казвам, в смисъл, че когато се прави тази програма е хубаво да видим международните изисквания... Кой са тези важни според тях компетентности, които трябва да имат съвременните деца. Децата на днешното и утрешното време.

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Аз съм напълно съгласна с Вас и ви уверявам, че това е първото нещо, което са направили колективите в далечната 2011 г. Когато по проекта за по-качествено образование се пусна обявата за участие, подборът не е на Христина Маркова или на който и да друг. Всъщност всички онези учители и представители на висши училища, които имаха желание, подадоха документи и имаха право на участие ... така че подборът не е такъв...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Проблемът е в процеса на представяне на програмите, а не на изготвяне...

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Трябва да се видят ключовите компетентности ... В основата на всички тези предмети, които присъстват в новия учебен план са заложили именно тези компетентности. Именно такава беше целта на всички и аз се радвам, че Вие като учители се вълнувате от това. Ако успеем с ваша помощ, с вашата асоциация, всички учители да разберат, че за нас не са важни отделните понятия и възпроизвеждането на определения. За нас са важни ключовите компетентности за разглеждане на света като цяло, включително ключови компетентности, които се отнасят до математика, природни науки и технологии, както и за обществените науки, защото Вие всъщност сте и в двата лагера ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Г-жо Костадинова, Вие такъв призив отправихте и на последната ни среща и след това ние не видяхме нищо променено в 6 клас

ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА (МОН): Аз затова ви казвам, че на тази среща, която се е случила и е присъствал ваш представител, са взети решения, разгледани са становища. Дори си направих труда преди да дойда на тази среща да попитам колко са били становищата, които са били получени по проектите на учебниците в 6 клас. 12 становища са получени. Общо за целия период на събиране на становищата. В отговор на моя въпрос – каква част от вашите предложения са приети, получих отговор, че половината от тях са приети. Така че...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... сравнете и ще видите! Трябва да се вземат двете таблици...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Ако се обсъжда „на парче“ - 6, 7, 8 клас ... аз дори се учудвам, че има и 12 становища за 6 клас. По простата причина, че грешката е направена в 5 клас ... С това реструктуриране, с това вкарване на континентите в 5 клас – това означава, че всичко отгук нататък до 7 клас е безсмислено. И ако в момента въобще няма начин, както разбирам от думите на г-н Стаматов, значи няма да има преразглеждане на 5 и 6 клас, щом много ясно ми го казвате, няма никакъв смисъл...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Вижте, уважаеми колеги, аз съм много пряк, много уверен в това, което казвам и много последователен. Няма за какво да ви губя времето да ви кажа, че нещо ще се промени отгук-нататък. Няма да стане! 5 клас е приет много отдавна, преди аз да вляза в тази сграда на тази позиция. Знаем, че учебниците са в ход. Най-вероятно, живот и здраве, те ще бъдат пуснати на 9 август и ще тръгне процедура по тяхното одобряване.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Г-н Стаматов, Вие продължавате да твърдите, че днес ние искаме промяна на часовете, а аз си мисля, че по-голямата част от нашите разговори днес преминаха в съвсем друга посока... Вашите изводи са непрекъснато в това, че ние искаме да променяме часове. Аз мисля, че днес засегнахме най-вече въпроса за това, че съдържанието в тези таблици, в които се обясняват изискванията, е страшно трудно за децата. Не желаем никакъв учебник или издател да засягаме. Нищо не ни пречи да облекчим тези думички, нищо дори, ако вече са напечатани в новите учебници. Или бъркам? Може би греша, може би не използвам правилната терминология? Аз неслучайно казах – може би някъде грешим. Но искам именно в такива разговори да разберем. Дайте ми довод защо това не може да стане.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Ами защото учебниците са в ход. Как да стане? Как си го представяте това?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Ние си представяме, че едно допълнително решение, което е нормативно, ще премахне някои от думичките и това, че те съществуват в учебниците не е проблем. Нали Вие сам казахте, че учебникът не е всичко, всичко е Програмата...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... не, не, г-н Русев, всичко е онова, което Вие създавате като учител. Учителят е важен. И в нашия спор с Вас, когато Вие много съзнателно продължавате да говорите за учебник, аз повтарям – важно е как се преподава ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... ние между другото не сме спорили по този въпрос ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... майсторството на учителя...да, съзнателно, вие бяхте на друга позиция, аз въобще не бих могъл да влизам в такава роля на спорещ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... ние просто отговаряхме на въпроси на журналисти, аз мисля, че нямаше нищо общо със спор ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Човек, който е подготвян за учител, той трябва да е даскал - гъвкавият човек. Ако обаче стои на една константна величина, непроменяем в годините, тогава е много страшно ...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): ... е, ние нали го правим за по-добро...

ГАЛИНА ГАНЕВА (АПГР): ... и ако има такива учители, ние какво можем да направим?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Не гледайте на учителя като на непроменяема...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Ние не искаме да променяме учебника. За трети път го казвам. Не искаме да променяме учебника и да нарушаваме на кой издател живота! Ние искаме да разберем възможно ли е да се премахнат думичките в нормативната уредба, независимо от това, че вече учебникът съществува. Това е. Така и учителят няма да се чувства длъжен...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): **Ще го кажа по друг начин – възможно е да се добавят думички ...**

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Говоря принципно. Може и за биологията да става въпрос. Възможно ли вече да съществува учебник и в нормативната уредба да се нанесе промяна и да се каже „нека да си пише в учебника за пасати, ние няма да ви го искаме“. Възможно ли е ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Вие знаете отговора предварително.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Не, не го знам, наистина не го знам.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Напротив! Знаете го прекрасно! В нормативната база нещата се приемат след едно стабилно обществено обсъждане, което върви в една последователност. Така беше за 1 и 5 клас, така е за 2,6 и 8 клас. Така ще бъде и в началото на другата година за ...

ГАЛИНА ГАНЕВА (АПГР): Не са ли обсъждания, които да са в полза на децата или е обратното ?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Нека бъдем конструктивни, не ме гледайте като враг, умолявам ви! Вие очаквате от мен да променя нещо, което ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): А аз мисля, че си приказваме – обсъждаме. Такива крайни изводи правите по някога... Аз не се чувствам по-удобно, когато се опитваме да разберем за себе си какво в това министерство е възможно и какво не е ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Ами приетите неща няма как да бъдат променени.

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): Добре, можем ли тогава да кажем, че този план ще бъде актуален след три години?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Важи ли за 6 клас това, което казвате сега? За 6 клас, след като това ще стане чак догодина? За 7, за 8 клас ... важи ли? Да кажем, че 5 клас „изгоря“ – вече има пасати, климатограма..., но за следващите ? След като технологично това може да стане – не са започнали още процедурите

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Много говорим и навлизаме в много голяма конкретика, на която аз няма как да отговоря. Човекът, който може да отговори ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): На финала се опитваме да уточним много неща като резултат от днешната среща. В никакъв случай не искам да умаловажавам мнението Ви. Не го разбирайте така. Дори се учудих, че на няколко пъти възприемате изводи, които ние по никакъв начин не искаме да внушаваме.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Имате време да помислите за промяната, за която говорите ... конструктивно, промяната, която може да се направи конструктивно е за 3, 4, 7, 9, 10, 11 и 12 клас. Това са програмите, които са качени сега. Но не чакайте януари, много ви моля. Ние сме ги качили съзнателно.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Г-н Стаматов, очевидно трябва да се промени моделът, защото ние такива изявления, имаме свидетел в лицето на г-жа Костадинова, чухме и преди, но не се случиха. Т.е. Вие трябва да ни гарантирате...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... нищо не гарантирам ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... че ще се промени по някакъв начин механизмът, по който това обсъждане ще става.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Е, какво да ви гарантирам, обсъждането предстои за 3, 7 клас ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Не ни гарантирайте, посъветвайте ни, как да го направим, че да не се случи за трети път. Защото на 2 пъти се случи: за 5 клас – „Давайте, казвайте и ние ще го направим“ , за 6 клас – „Давайте, казвайте и ние ще го направим“... Но нищо не се промени. Сега чуваме, че и за 7 клас ще е същото. Наистина ли ще бъдем чути за 7 клас ? Това е въпросът.

Не ни гарантирайте нищо. Аз съм човек, който може да излезе днес от тази среща, без да е получил обещание ... Не ни възприемайте като хора, които Ви атакуваме, притискаме ...или нещо подобно. Мисля си, че разговаряме.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Правите го доцент Русев, правите го, не бива...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Моля ?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): **Аз се чувствам изключително смачкан, аз съм просто един учител.**

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Съжалявам, че се е стигнало до това ! Искаме да ви уверим, че нищо такова не сме искали да се случи.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Натиск, както в момента в рамките на вече 65 минути вие правите, не са конструктивна работа. Следващия път тук ще бъде вашият експерт, защото той ще трябва да отговаря на въпросите ви, независимо от неговите лични или вашите отношения. За вас той е човекът, с който ще разговаряте.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Вижте, без да визирам Вас, не е конструктивно две години една общност да дава идеи и никой да не се съобразява с тях. Е, това ли е конструктивно. Казах – без да визирам Вас.

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): 65 минути говорихте, изказахте си нещата, казахме какво може, какво не може, дали означава това или не...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... ние дойдохме да разберем ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... тук работят нормални хора като вас... Вие да видяхте на каква пресираност от мен към вас? Такива разговори като в момента, това не е разумно, доцент Русев. С цялото ми уважение към вас – бъдете диалогични и позитивни.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Но как да бъдем диалогични и позитивни, след като в продължение на две години даваме предложения и нищо не се променя? Какъв диалог? Ние сме смачканите, не Вие, ние сме смачканите, че няма нито една промяна, свързана с предложение на една общност, която е доста голяма. Щом ще използваме крайни изрази - ние сме смачкани!

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Аз ви казвам как излизам от тази среща ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): А ние как ще излезем – вече четвърти път от Министерството...?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Аз ви казвам конструктивно какви са възможностите нещата да се случат. Това е! Възможните промени са в няколко посоки. Едната е свързана с възможността по-гъвкаво различни колеги да бъдат в комисиите по география. Това не е проблем.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Това е вторично, ние не дойдохме за това ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Много ви моля, вие през цялото време говорихте за отстъпки и е необходимо да се получат.

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Да, необходимо е, безспорно! Но нали говорихме за децата, че те били по-важни ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Не, в конкретния случай говорим за учители, много ви моля. За децата заговорихте сега!

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Не беше ли Марин Русев този, който още в началото на тази среща заговори за децата като победители, ние затова дойдохме ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Това, което ви казах е възможността за 3, 4 и други класове, да не ги изброявам... и невъзможността да се променят приетите програми...

КОНСТАНТИН ЯНКОВ (СБУ): И след три години поставяме на нова сметка въпроса, независимо от това кой ще бъде министър, зам.-министър, директор и т.н. Бомбата така или иначе е заложена, тя цъка, ще избухне през септември. Недоволството от страна на родителите отсега е ясно какво ще бъде...

Ние сме опитни учители, ще се справим, не се притеснявайте. Няма да има учител, който да ви каже, че няма да се справи, но цената, която ще платят бъдещите петокласници, ще бъде много, много тежка. Минали сме през какви ли не реформи, минали сме през какви ли не промени, минали сме през какво ли не и виждаме нещо, което е очеводно погрешно, сложно, както и липса на желание да се промени. Не казвам, че Вие сте виновни, не го приемайте лично. Приемете го като човек, който представлява институцията. И ние сме благодарни, че ни поканихте на този разговор, защото ако не бяхте го направили, всичко щеше да си остане по начина, по който... Ние го оценяваме, но разберете и нашата гледна точка – след като някой иска да се чуе нещо, което смятаме, че е разумно, правилно и от отсрещната страна няма аргумент, който да ни убеждава в противното...

Добре, няма я експертката, вие казахте няма да се разберем с нея, хубаво, погледнете го Вие отстрани като професионалист, учител, който не е географ, като родител, погледнете го както искате – ето ви предложенията, ето ви учебниците, ето ви плановете, ето ви програмите – вижте! Възможно ли е това нещо да се случи?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Между другото днес с Вас разговарят: човек, който не е член на асоциацията и „придворен учител“, така че... Аз мислех, че ще говорим за география...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): С цялото ми уважение към вас, желая ви хубави празници ...!

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Живи и здрави ...!

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): ... Никога не съм използвал подобни квалификации. Те са най-лошото нещо в образователната ни система...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Кои ? Не разбрах ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Квалификациите и оценките. Това е нещото, което ако успее да променя ... за малко ...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Току що казахте „придворен“ ... и как беше другото ?

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Е, Вие ме разбрахте какво искам да кажа ...

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Няма е ..., Много Ви моля без квалификации...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): ... че не е член на асоциацията – това квалификация ли е?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Да, това е оценка...

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Искях да кажа, че има хора, които са дошли с независимо мнение...

Искаме да предложим неща и те да се обсъждат, как да стане това ... Къде е механизмът ?

ДИЯН СТАМАТОВ (МОН): Силно се надявам на конструктивен разговор, в който няма оценки и на цивилизован диалог.....

МАРИН РУСЕВ (АПГР): Какво нецивилизовано има днес в това, че искаме да се премахнат неща, които затрудняват децата.

Извинявайте, но Вие прекалявате с квалификациите, не ние. Какво нецивилизовано казахме днес ?

Днес непрекъснато твърдахте неща, които ние не искаме. Така излезе, г-н Стаматов...

.....